

Na osnovu člana 10 stav 3 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja („Službeni list CG”, br. 51/08 i 18/14), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, uz saglasnost Ministarstva zdravlja, donijelo je

Program monitoringa održive upotrebe pesticida za 2023. godinu

Program je objavljen u "Službenom listu CG", br. 44/2023 od 25.4.2023. godine.

Programom monitoringa održive upotrebe pesticida (u daljem tekstu: Program) određuju se vršoci, broj objekata i kontrolne liste za poljoprivredna gazdinstva na kojima se upotrebljavaju i skladište pesticidi.

Cilj Programa je provjera uslova objekata za skladištenje sredstava za zaštitu bilja na poljoprivrednim gazdinstvima.

U Crnoj Gori do 2023. godine registrovana su 4158 poljoprivrednih proizvođača hrane biljnog porijekla na nivou primarne proizvodnje.

Programom su određeni prioriteti u skladu sa analizom rizika, na osnovu veličine poljoprivrednih površina, dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stanja u objektima u kojima se skladište pesticidi.

Svaka promjena uslova u objektima za skladištenje u odnosu na propisane uslove treba da bude evidentirana i otklonjena jer može dovesti do promjena u samom pesticidu što može direktno uticati na njihovu efikasnost ali imati uticaj i na zdravlje ljudi, bilja (fitotoksičnost) i životnu sredinu.

Program ima za cilj utvrđivanje nepravilnosti radi njihovog otklanjanja i sprovođenja pravovremenih aktivnosti u cilju otklanjanja potencijalne opasnosti za ljude, bilje, životinje ili životnu sredinu.

Programom se obuhvataju objekti za skladištenje kod primarnih proizvođača sa najvećom površinom pod proizvodnjom, kao i oni koji hranu plasiraju na tržište kako bi se stvorila jasnija slika o održavanju propisanih uslova u skladu sa Nacionalnim planom za održivu upotrebu pesticida.

Pri izboru objekata za monitoring uzimaju se u obzir slijedeći faktori: veličina poljoprivredne proizvodnje, zastupljenost na tržištu, kao i podaci o neusaglašenostima iz prethodnih perioda.

Skladištenje sredstava za zaštitu bilja na poljoprivrednom gazdinstvu je od izuzetne važnosti radi sprječavanja kontaminacije i samog korisnika pesticida ali i za zaštitu životne sredine.

Skladište za sredstva za zaštitu bilja treba da se koristi samo za tu svrhu i da kapacitetima odgovara veličini proizvodnje, treba da je fizički odvojeno od hrane, hrane za životinje i drugih osjetljivih proizvoda koji se mogu kontaminirati direktnim ili indirektnim putem.

Skladište mora biti udaljeno bar 20 metara od vodotoka i nikako ne smije biti pod nagibom niti na mjestu koje može biti poplavljeno.

Materijali koji se koriste za izgradnju skladišta moraju biti čvrsti, otporni na vatru i da se lako čiste (beton, cigla i kamen se preporučuju). Pod skladišta mora biti nepromočiv. Krov treba da je izrađen od nezapaljivog materijala i sa toplotnom izolacijom kako bi se spriječio uticaj ekstremnih temperatura. Ventilacija, u gornjem i donjem dijelu zidova, obezbjeđuje adekvatnu ventilaciju unutar skladišta. Osvjetljenje treba da bude dovoljna da se etikete mogu pročitati, a police od nezapaljivog, neupijajućeg i perivog materijala.

Sredstva za zaštitu bilja se čuvaju na način da se očuva kvalitet sredstava za zaštitu bilja i bezbjednost radnika koji imaju pristup.

Sredstva za zaštitu bilja treba čuvati isključivo u originalnom pakovanju i ne smiju se prepakivati u drugu ambalažu koja bi mogla da dovede u zabludu potencijalnog korisnika, nakon otvaranja ambalaže u slučaju kada preostane dio preparata, ambalažu je potrebno ponovo adekvatno zatvoriti (prilagođeno vrsti ambalaže) kako bi se onemogućilo prosipanje, isparavanje i ostali vidovi moguće kontaminacije. Pesticidi treba da su složeni na način da se lako identifikuju i da budu grupisani prema namjeni.

Količina sredstva za zaštitu bilja koja se skladišti treba da je procijenjena u skladu sa potrebama za zaštitu bilja na tom gazdinstvu i treba ih koristiti u skladu sa pravilom: „Prvi kupljeni preparat se i prvi koristi”.

Čvrste formulacije čuvaju se na policama iznad tečnih formulacija radi izbjegavanja prolivanja tečnosti u slučaju curenja na čvrste formulacije.

	U skladištu sve menzure, pipete, vage i slično koje služe za mjerenje pesticida treba da su čisti. Skladišta treba da imaju kontejner/kantu za odlaganje prazne ambalaže koja je tri put isprana i probušena.

Sjeme tretirano pesticidima se može skladištiti u istom skladištu sa pesticidima do sjetve, kako ne bi došlo u kontakt sa životinjama.

Pristup skladištu i pesticidima je ograničen na lica koja su obučena za rukovanje sa pesticidima i koja imaju položen specijalistički kurs za sredstva za zaštitu bilja. Radnici koji imaju pristup treba da razumiju zdravstvena i bezbjednosna pravila koja se moraju poštovati.

Oznake upozorenja: "zabranjen pristup", "ne izlagati otvorenom plamenu" i "zabranjeno pušenje".

Oznake upozorenja se nalaze na samom ulazu u skladište, vrata ormara i slično. Oznake treba da ukažu da se u skladištima nalaze sredstva za zaštitu bilja. U skladištu ne smije postojati potencijalni izvor požara, a električne instalacije se redovno pregledavaju.

Higijena i korišćenje lične zaštitne opreme su od suštinskog značaja za sve koji potencijalno dolaze u kontakt sa sredstvima za zaštitu bilja. Lična zaštitna oprema i kupatila ne smiju biti u istoj prostoriji gdje je i skladište sredstava za zaštitu bilja.

Lična zaštitna oprema se čuva u na posebno određenim mjestima.

U skladištu treba da postoji i oprema u slučaju prosipanja pesticida: pijesak, jake plastične kese, kante, četka, a preporučuje se i postavljanje protivpožarnog aparata.

Ako dođe do prosipanja sredstva za zaštitu bilja potrebno je: zaustaviti dalje curenje; provjetriti prostoriju; očistiti prosuti proizvod i skladište ili ako je potrebno (naročito tečne formulacije), nasuti inertnim materijalom (npr. pijesak) i sakupiti prosuti proizvod; ove materijale sakupiti u plastične čvrste vreće i ukloniti na propisan način

Monitoring vrše fitosanitarni inspektori uz korišćenje kontrolnih lista i u skladu sa godišnjim Planom službenih kontrola.

Prilikom monitoringa fitosanitarni inspektor popunjava kontrolne liste date u Prilogu koji čini sastavni dio ovog Programa i koje služe za dalje praćenje stanja u objektima i praćenje sprovođenja nabuženih mjera.

Fitosanitarni inspektor kontrolnu listu dostavlja i organu uprave nadležnom za fitosanitarne poslove - Odsjek za sredstva za zaštitu bilja (u daljem tekstu: Uprava).

Ovaj program objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 05-313/23-4147/2

Podgorica, 12. aprila 2023. godine

Ministar,
Vladimir Joković, s.r.

NAPOMENA REDAKCIJE: Listu u PDF formatu možete preuzeti klikom na sledeći link:

Kontrolna lista